1846. N°. 169.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaterdag* en *Zondag*, is *f* 4 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is 10 en het vijf regels *f* 1,00, en voor elke regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen voor het zegel, voor elke plaatsing.

WOENSDAG 5 AUGUSTUS.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Londen, 31 *juli*. Prins *Albert* heeft zich gisteren naar Liverpool begeven, alwaar men hem op eene waarlijk koninklijke wijze heeft ontvangen. Deze groote koopstad heeft eene buitengewone pracht in hare feesten aan den dag gelegd, ten einde den gemaal der koningin waardiglijk te ontvangen. Met dit oogmerk hebben het bestuur en de ingezetenen met elkander gewedijverd. Duizende vreemdelingen uit de naburige steden zijn naar Liverpool toegestroomd, en zelfs uit Ierland zijn velen overgekomen, om de feesten bij te wonen. Talrijk zijn de gelegenheid van de tegenwoordigheid van H. K. H. zullen worden gegeven.

— Lord *Brougham* heeft zijn voorstel nopens den slavenhandel ingetrokken; eene nieuwe overwinning voor het beginsel.

— Laatstleden dingsdag, in den achtermiddag, is eene aanzienlijke diefstal in de engelsche bank gepleegd. Men weet nog niet alle bijzonderheden, maar men zegt, dat een groot getal bankbiljetten is ontvreemd.

— De cholera is in eenige voorsteden der hoofdstad uitgebroken. De lord-mayor heeft gezondheids-maatregelen doen nemen, ten einde de oorzaken der ziekte zoo veel mogelijk te doen verminderen.

— De jongste tijdingen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 29sten mei, zijn ongunstig. De Kaffers zetten hunne vijandelijkheden voort; zij hadden zich laatstelijk van eenen trein van 11 wagens meester gemaakt en zelfs aanval tegen een der engelsche kampen beproefd.

DUITSCHLAND.

BRUNSWIJK.

In ons hertogdom heeft eene constitutionele gedaanteverwisseling plaats gehad, welke van het meeste gewicht is. Nadat, namelijk, de staten ontbonden waren, heeft de regerende vorst doen bekend maken dat hij, op eigen gezag, willens was doen uitvoeren het budget [illegible] heeft de heer *Leede* van het permanente comité, de vergadering der staten bijeengeroepen, zonder daartoe de toestemming van den vorst te vragen.

ENGELAND.

Londen, 31 *juli*. De *sprekende automaat* van professor *Faber* uit Weenen, die thans alhier te zien is, wekt de algemeene bewondering, uit hoofde der duidelijkheid, waarmede dit kunstgewrocht de menschelijke spraak nabootst.

Londen, 3 *aug*. Prins *Albert* heeft zich gisteren naar Liverpool begeven, alwaar men hem op eene waarlijk koninklijke wijze heeft ontvangen. Deze groote koopstad heeft eene buitengewone pracht in hare feesten aan den dag gelegd, ten einde den gemaal der koningin waardiglijk te ontvangen. Met dit oogmerk hebben het bestuur en de ingezetenen met elkander gewedijverd. Duizende vreemdelingen uit de naburige steden zijn naar Liverpool toegestroomd, en zelfs uit Ierland zijn velen overgekomen, om de feesten bij te wonen. [illegible] gelegenheid van de tegenwoordigheid van H. K. H. zullen worden gegeven.

— Lord *Brougham* heeft zijn voorstel nopens den slavenhandel ingetrokken; eene nieuwe overwinning voor het beginsel.

— Laatstleden dingsdag, in den achtermiddag, is eene aanzienlijke diefstal in de engelsche bank gepleegd. Men weet nog niet alle bijzonderheden, maar men zegt, dat een groot getal bankbiljetten is ontvreemd.

— De cholera is in eenige voorsteden der hoofdstad uitgebroken. De lord-mayor heeft gezondheids-maatregelen doen nemen, ten einde de oorzaken der ziekte zoo veel mogelijk te doen verminderen.

— De jongste tijdingen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 29sten mei, zijn ongunstig. De Kaffers zetten hunne vijandelijkheden voort; zij hadden zich laatstelijk van eenen trein van 11 wagens meester gemaakt en zelfs aanval tegen een der engelsche kampen beproefd.

FRANKRIJK.

Parijs, 1 *aug*. Het is bekend, dat gewigtige gebeurtenissen aanleiding gaven tot de wonderlijkste gerachten. Zoo trachtte men te Rouaan de tijding uit, dat de koning, terstond na zijne aankomst op het kasteel van Eu, aan eene beroerte gestorven was. Dit gerucht deed zulk eene uitwerking, dat de waren-hal er door in de uiterste beweging geraakte en de handelszaken daardoor gevoelig leden. Gelukkiglijk bevond men weldra, dat dit schrikberigt van allen grond ontbloot was. Ten half zes ure kwam Z. K. H. de hertog *van Montpensier* door de stad en verzekerde, den koning in volle gezondheid omstreeks den middag verlaten te hebben.

— Nopens den moord-aanslag tegen den persoon des Konings kan men nog het volgende mededeelen:

Joseph Henry is, als behoorende tot de nationale burgerwacht, lid van een legioen, hetwelk, wat de meerderheid betreft, *zeer kwalijk gezind is* (*fort mal disposé*). Niet lang geleden, deed eene afdeeling van dit legioen de wacht bij het paleis der Tuilerien; de officieren van de dienst werden, bij die gelegenheid, zoo als gebruikelijk is, uitgenoodigd, om aan de tafel des konings aan te zitten. Twee hunner beantwoordden deze uitnoodiging met eene lompe weigering. Gedrongen tot eene verklaring ten deze, verzekerden zij dat zij, als vrije mannen, zich schamen zouden te middagmalen met een dief gelijk *Henry*. Men gaf hun, kortweg, een afzonderlijk diné, zonder hun rekenschap te vragen van hunne handelwijze en uitdrukking, ten zake waarvan wezenlijke militairen onmiddellijk voor eenen krijgsraad zouden zijn teregtgesteld geworden. De dagbladen zullen u mededeelen, dat, op het oogenblik der volvoering van den aanslag, men niet alleen in den tuin der Tuilerien en in de nabijheid des moordenaars, maar ook nabij het stadhuis, jonge lieden van bijna falsoenlijk uiterlijk en kleeding, welke hevige beleedigingen jegens dsn koning uiteden, gearresteerd heeft. Alles doet tot dusverre gelooven, dat de moordenaar medeplichtigen had en dat er eene demonstratie was beraamd, in geval van het welslagen des aanslags. De koning heeft zijne bedaardheid niet verloren, de koningin moet diep geroerd zijn geworden; haar leven is haar in waarheid een martelaarsschap.

Men zegt, dat de moordenaar in staat van krankzinnigheid verkeert; intusschen heeft hij, volgens lieden, welke hem van nabij kennen, tot dusverre nooit eenig blijk daarvan gegeven. Men had kunnen vermoeden, dat de aanslag van *Lecomte* de vrucht was van een legitimistisch komplot: de jongste aanslag en zamenzwering, zoo er eene bestaat, is geheel republikeinsch, zonder eenig waarschijnlijk verband met den aanslag van Fontainebleau.

De indruk van den aanslag bij de eerlijke lieden (*honnêtes gens*) is een gevoel van diepe verontwaardiging, van droefheid en van bezorgdheid voor de toekomst. Erkennen wij (let wel!) dat de heer *Thiers* goed zag toen hij zeide, dat het tegenwoordig oogenblik gunstig en geschikt was ter afschaffing der septemberwetten.

Op eenigen afstand van de plaats, waar *Joseph Henry* zich bevond, bevonden zich drie jongelieden, welke aanvankelijk rustig waren en het oogenblik verbeidden, dat het concert zou beginnen; later verhoelden zij hun ongeduld niet daarover, dat de koning nog niet op het balcon verscheen, om het sein tot het concert te geven. Hun gesprek, vrij bezadigd in den beginne en met sachte stem en woorden onderhouden, werd later vrij opgewonden, nam eene aanvallende (*agressive*) rigting en sloeg eindelijk tot beleedigingen jegens den koning en zijne familie over. Deze jongelieden van vrij fatsoenlijken huize, voer den commissaris van politie gebragt en ondervraagd, ontkenden hun gehouden gesprek niet, maar verontschuldigden zich met hunnen opgewonden en buitengewonen toestand, het gevolg van eenen feestmaaltijd. Overigens verzekerden zij, dat zij niets tegen den koning of zijne familie hadden. Wat hiervan zij, deze drie jongelieden, 19 à 20 jaren oud, zijn ter beschikking gesteld van den regter-commissaris. Een vierde persoon, even als dezen, beschuldigd van kreeten en bedreigingen, oud 29 jaren, van beroep bouwkundige, is insgelijks gearresteerd geworden.

Joseph Henry had de voorzorg genomen, vóór den aanslag, in den bodem van zijn hoed eenen kaartje te hechten, waarop zijn naam en adres, opdat, zoo hij door de menigte mogt vermoord zijn geworden, men zijne identiteit zou kunnen bewijzen. Deze voorzorg is zeer vreemd, maar, wat erger is, is dit, dat de moordenaar, terstond na zijne arrestatie, tot den agent van politie, die hem bij den kraag geprepen had, zeide: »Wurg me niet, anders zal ik u geene inlichtingen kunnen geven."

(Wij kunnen voor deze bijzonderheid niet juist instaan: wij hebben ze ontleend aan het *Journal de la Haye* van maandag den 3den en dingsdag den 4den augustus dezes jaars.)

BELGIE.

Brussel, 2 *aug*. De *Britisch Queen* heeft gisteren de bassins van Antwerpen verlaten, en ligt thans op de reede tegenover de citadel. Zoo wij reeds zeiden zal het schip naar Tamise worden gesleept, alwaar het zal worden gesloopt.

— Men heeft in de provincie Luxemburg, gemeente Sox, arrondissement Marche, eene zinkmijn ontdekt, waarvan zeer fraaije proeven aan den ingenieur der mijnen zijn vertoond. Men is voornemens de mijn te ontginnen en concessie aan te vragen. Dit is weder eene nieuwe ontdekking van de ondergrondsche rijkdommen, welke de bodem van Luxemburg bevat.

† *Brussel*, 3 *aug*. »De leden van de Kamer der Representanten zijn door den heer *Liedts*, hunnen president, bij besloten briefen, beschreven van donderdag aanstaande te vergaderen.

»De lezer dagen door de hooge militaire rigtschaar vrijgesprokene korporaal *Muckintosch* heeft eene klagt tegen zijnen kolonel ingesteld, dezen beticgtende van hem eene oorvijg te hebben gegeven. De zaak is reeds eene maand lang in instructie, en zal denkelijk nu binnen weinige dagen voor de hooge rigtschaar komen. Overeenkomstig met de militaire wetten blijft de klager in gevangenis tot dat uitspraak zal gedaan.

— »De rijke gewezen schermmeester *de Bast*, (in Holland en vooral in de residentie niet onbekend,) eigenaar, onder anderen, van het door hem gebouwde en aan eene waarnemende kasteleinen verhuurde groote logement alhier, *genaamd Hôtel des Princes*, eischt voor de regtbank van eersten aanleg de opheffing van het huurcontrakt, beweerende dat hij de inwoning voor hem zelven en spijsigingen verkiezing bedongen hebbende, aldaar niet op de hem toekomende beleefdheden gehaald werde. De huurder daarentegen, voert aan, dat [illegible] 40,000

franken schavergoeding, hem betichtende, dat hij het hôtel kleineert om een ander hôtel, waarvan hij insgelijks eigenaar is, aan te prijzen; dat er oploopen bij nacht en bij dag voor het huis plaats hebben ten gevolge van zijn kijven met de huisbedienden en van zijne vechtpartijen met zijne echtgenoote, en meer andere zaken, waaromtrent men de openbare vermelding tot na den afloop van het proces uitstelt. De advokaat van den heer *de Bas* is mr. *Dievoet*; die van de huurster, mr. *Bartels*."

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 3 aug. Naar wij vernemen, blijft er thans geen twijfel over, of de aanzienlijke suikerfabriek der heeren *Rupe & Comp.*, welke nu bijna een jaar geleden eene prooi der vlammen is geworden, zal weêr op eene niet mindere schaal, dan de door den brand vernielde, worden opgebouwd. Het terrein, waar de vorige fabriek stond, zal echter niet tot dat einde worden aangewend: de fabriek zal opgetrokken worden in den omtrek van het werkhuis. Niemand, die deze verplaatsing niet zal goedkeuren. Een van de schoonste gedeelten der stad blijft van de nabuurschap van werkplaatsen verschoond, wier onverpoosd gedruisch en wier walm en rookkolommen hare nabijheid niet zeer wenschelijk maakten; terwijl zij in dat gedeelte der stad, waarheên zij zullen overgebragt worden, nieuwe tier en leven kunnen verwekken. Men verzekert, dat het ontwerpen en vervaardigen der teekeningen, enz., opgedragen is geweest aan onzen voortreffelijken architect, den heer *E. S. Heyninex*, welke tevens met het oppertoezigt over de werkzaamheden belast zal zijn. Men heeft het regt, zich met het vooruitzigt op een grootsch gewrocht te meer voor onze stad te mogen vleijen.

's Gravenhage, 3 aug. Heden hebben te Scheveningen de bereids meermalen aangekondigde *wedrennen* plaats gehad. Gelijk men weet, zijn deze uitgeschreven door de societeit tot aanmoediging van de verbetering van het paardenras in Nederland. Reeds vroeg in den morgen stroomde eene aanzienlijke menigte ingezetenen en vreemdelingen naar het fraaije zeedorp, ten einde getuige te zijn van het feest van den dag, dat voor de eerste maal te Scheveningen zou worden gehouden. Voetgangers, ruiters en rijtuigen van allerlei aard snelden van alle kanten derwaarts, en reeds vroeg waren vele plaatsen langs of nabij de renbaan ingenomen. Die baan bood dan ook spoedig een indrukwekkend schouwspel op. Aan alle zijden waren tribunes en tenten opgerigt. In het midden en rond de baan wemelde het van rijtuigen; cavaliers en voetgangers. Al de duinen in den omtrek waren met menschen als bezaaid, en zij, die zich daar geplaatst hadden, hadden een uitmuntend overzigt van het geheel. Van stadswege waren er *drie* tribunes opgeslagen, als: *eene* voor de koninklijke familie; *de tweede*, voor de leden van de bovenvermelde societeit en van het stedelijk bestuur van 's Gravenhage met hunne dames; en *de derde* voor het publiek. Na deze tribunes kwam wel het eerst in aanmerking het terrein bij den molen, genaamd *de Vriendschap*, van den heer *Burgersdijk*, van waar men evenzeer de baan goed kon overzien, en waar een deftig en aanzienlijk publiek plaats genomen had. Benigzins verder, op den *Gronweg*, trof men onderscheidene stellaadjes aan, van waar men mede zeer goed de baan kon beschouwen. Boven dat alles hadden onderscheidene eigenaren van gronden in den omtrek tribunes voor hunne familie en betrekking opgerigt, zoodat de baan geheel en al omringd was van toeschouwers en belangstellenden in dit feest. In het midden van het rondpark bevond zich een fraai versierde aanleg van de heeren *Switzar*, tegenwoordige pachters van het groot bad-hôtel te Scheveningen, alwaar men zich van alle ververschingen kon bedienen. Menigvuldig was het getal inrigtingen van dergelijken aard, welke men zich bevlijtigd had bij de tribune en ter zijde van het perk daar te stellen. De restauratie van den heer *van der Pijl* was eene der voornaamste van dezen aard. Voor de tribunes door de stad en de societeit opgeslagen, was opgerigt eene overdekte, waar de jury voor den wedren zitting hield. Die jury was zamengesteld uit de heeren jhr. *A. Six van Heteren Gevers*, voorzitter; jhr. *W. F. Twaalf*; *A. H. baron van Zuylen van Nyevelt van de Schaffelaar*; jhr. *Deutz van Assendelft*; *W. P. van Lennep*; *A. P. van Heukelom* en *L.* graaf *van Limburg Stirum van Warmond*. Aan de eene zijde van de zitplaats en voor de jury was weder eene tent opgeslagen, waar het korps muzijkanten der grenadiers en jagers zich bij afwisseling deed hooren. Niet ver van daar, meer in het midden der baan, was aangelegd eene zeer doelmatige stalling voor de paarden, die aan de wedrennen zouden deelnemen, zoo als bekend is, *boxes* genoemd. In den loop van den morgen had op de baan de keuring der paarden plaats voor de heeren *Jr. Holthon*, graaf *van Westerhelt en Gysenberg* en mr. *L. Lightenvald*, die in de vervulling dezer taak geadsisteerd werden door den rijks-veearts *Bokkelkamp*.

Nadat langzamerhand een ontelbaar publiek de voor-hetzelve bestemde plaatsen had ingenomen, verscheenen allengs Z. M. de koning, HH. KK. HH. de prins en prinses *van Oranje*, en Z. K. H. prins *Alexander* met hoogstderzelver gevolg, terwijl de muzijkkorpsen nationale stukken uitvoerde. Kosten noch moeite waren gespaard, om de koninklijke tribune met smaak te tooijen. Eenige oogenblikken nadat de koning plaats genomen had, werden de wedrennen geopend.

I. Het eerst werd gereden voor den prijs, door de stad 's-Gravenhage uitgeloofd. Voor eenen wedren was namelijk gesteld *f* 500, gevoegd bij de inleggelden, en wel voor paarden, geboren op het vaste land in 1843. De afstand, die bereden moest worden, was 1½ maal de baan, of 2500 nederlandsche ellen.

De prijs is behaald door den vos-hengst *Urbanus* van Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden. Dat paard heeft de baan 1½ maal in 3 minuten en 36 seconden afgelegd. — De *Uranie*, volbloed-merrie, van de *Velzer societeit*, was den winner het meest nabij en erlangde de helft van den inleg.

II. Door de societeit waren aangeboden *twee* premiën, elk van *f* 75, voor de schoonste inlandsche paarden, geboren in 1844, en getrokken uit hengsten der koninklijke stoeterij van Borculo, of uit andere volbloed-hengsten. — De uitslag hiervan onbekend.

III. Na de uitloting der premiën werd op nieuw een wedren gehouden voor den prijs, door de societeit aangeboden, die bestaat in *f* 500 voor inlandsche paarden van allen ouderdom, getrokken uit hengsten der koninklijke stoeterij van Borculo, of uit andere volbloed-hengsten. De afstand, die afgelegd werd, was éénmaal de baan.

De prijs werd behaald door *de Generaal*, vos-ruin, van Z. K. H. prins *Alexander* der Nederlanden. De afstand werd afgelegd in 2 minuten en 35 seconden. Het *tweede* aankomende paard was *Sarah*, volbloedmerrie, van den baron *Gerard de Mielet van Coehoorn*, die de baan in 2 minuten en 36 seconden ten einde bragt. Inleg *f* 20 ten zijnen voordeele.

IV. Daarna vond er eene harddraverij plaats voor den prijs in zilverwerk voor *f* 500 à *f* 600, door Z. K. H. prins *Frederik* gegeven, en wel voor inlandsche paarden van allen ouderdom. De afstand, die afgelegd moest worden, was telkens éénmaal de baan, in den draf, *en partie liée*.

De prijs werd behaald door de bruine merrie *de Koningin*, geboren in 1834, in Gaasterland, van den heer *A. van der Hoop*. Het paard, dat het naastbij kwam, was de merrie *Tupper*, geboren in 1835 te Giesendam, van den heer *A. Kips*, *qq*.

V. Vervolgens moest worden gereden voor den wedren, waarvan de inzet *f* 100 per paard zou beloopen hebben. Er waren echter hiervoor geene paarden ingeschreven.

VI. Alsnu had er een wedren plaats, waarvan de prijs door de provincie Zuid-Holland was uitgeloofd. Die prijs bestond in *f* 600 voor inlandsche paarden, geboren in 1842 en later, en getrokken uit hengsten der koninklijke stoeterij van Borculo, of uit andere volbloed-hengsten. De afstand beliep eenmaal de baan.

De overwinning werd behaald door het ruin *Pastille*, van de *Velzer-Societeit*, hetwelk de baan in 2 minuten en 26 seconden aflegde. Het tweede aankomende paard heeft eene premie bekomen. Het was wederom *de Generaal*, vos-ruin, van Z. K. H. prins *Alexander der Nederlanden*.

VII. Thans werd een wedren gehouden voor den prijs, door Z. M. den koning uitgeloofd, bestaande uit *f* 1200 voor paarden van alle rassen, landen en allen ouderdom, welke prijs door de opbrengst van de inzetten en de *forfaits* verhoogd is. Ook hier was het gewigt, door de paarden te dragen, onderscheiden naar mate van den ouderdom.

De prijs werd behaald door *Tory*, vroeger *Muskau*, engelsche volbloed-vos-hengst van Z. K. H. prins *Alexander der Nederlanden*.

VIII. Eindelijk, werd der wedren gehouden voor den prijs, door een lid der societeit gegeven. Deze bestond in *f* 500 voor drie-jarige half-bloed paarden, geboren en opgevoed op het vasteland; de afstand die afgelegd moest worden, bedroeg 2400 nederlandsche ellen.

De prijs werd behaald door den hengst *Turpin*, van de *Velzer-Societeit*.

Tusschen elk dezer wedrennen en harddraverijen had er eenige verpoozing plaats, welke door de muzijk op het aangenaamst werd afgewisseld. Algemeen roemde men de fraaiheid en de vlugheid der paarden, die aan de wedrennen deel namen. Een ieder deelde de overtuiging, dat dergelijke feesten, op zulk eene groote schaal aangelegd, zeer moeten bijdragen tot verbetering van het paardenras in ons land. Men is dan ook dank verschuldigd aan de societeit, die deze feesten ten nutte heeft doen herleven. Men moet hulde brengen aan de commissie, belast met de regeling der wedrennen, die zich zooveel moeite en zorg getroost heeft, om dit feest ook te Scheveningen op eene luisterrijke wijze ten uitvoer te leggen. Het bleek, dat door de overheden met behoedzaamheid de noodige maatregelen genomen waren, om, bij dien ontzaggelijken toevloed van menschen, paarden en rijtuigen, de meest mogelijke orde te doen heerschen.

Ook nu weder hebben de berijders van de baan verklaard, dat deze met de beste buitenlandsche, in zonderheid de Engelsche, kan wedijveren. Aanvankelijk heeft daaromtrent groote vrees bestaan, zoo wel om den aard van den grond als de sinds lang geheerscht hebbende droogte, doch ook hier hebben gepaste maatregelen, in tijds genomen, tegenspoeden voorgekomen. Men heeft namelijk sinds eenige weken met de brandspuit de baan gestadig besproeid, hetgeen het opkomen van het gras heeft bevorderd.

Na afloop van [illegible] wedrennen en harddraverijen, heeft het koninklijk [illegible] zich der menigte de renbaan verlaten, en is het grootste deel der toeschouwers naar de residentie teruggekeerd. Eene talrijke menigte is echter nog te Scheveningen gebleven, om aan het logement bij den heer *Maas*, of bij andere restauratiën het diner te gebruiken. Ook daar werd door onderscheidene personen, door gepaste toasten, het feest van den dag herdacht. Algemeen kon men de tevredenheid opmerken over het gewogen, dat deze feestviering had opgeleverd. Inzonderheid moet hierbij gewag gemaakt worden van een groot diner, hetwelk tusschen de heeren leden van het stedelijk bestuur der residentie en van de societeit tot verbetering van het paardenras op het badhuis plaats vond. Onderscheidene feestdronken werden ingesteld, als: het welzijn van den koning, het heil van het land, den bloei der societeit, het welzijn van 's Gravenhage en Scheveningen, enz.

Zoo eindigde dit eerste feest der wedrennen te Scheveningen. Lang zullen bij hen, die daaraan deel namen, of er getuigen van waren, de aangenaamste herinneringen bijblijven. Men houdt zich overtuigd, dat het groot getal ingezetenen en vreemdelingen, die heden op dit zeedorp [illegible] waren, met het gevolg [illegible] feest hebben ingewoond, [illegible] dat in volgende jaren tot eene herhaling daarvan zal worden besloten. Eene ongedwongene vrolijkheid, doch tevens de meest orde-lievendheid kenschetste de bevolking, die in zoo grooten getale hier was zamengevloeid; hetgeen dit feest heeft doen afloopen, zonder dat men, voor zoo veel men weet, eenige moeijelijkheid te beweenen gehad. Eindelijk meent men bijzonderen lof te moeten toezwaaijen aan de gepaste en doeltreffende maatregelen, die er tot handhaving der orde waren voorgeschreven, en die met het beste gevolg zijn uitgevoerd en gehandhaafd.

Leiden, 2 aug. De benoeming der commissie, belast met het examineren der aspiranten tot de buitenlandsche zaken beschouwt men hier als in verband staande met [illegible] te zijn geschied. Voorerst wordt gevraagd of de heer *Thorbecke*, die, hoe men over

...kundige beginselen mogt denken, toch zeker de eenigste is, die in ons vaderland zijne weldoende reuzenschreden heeft doen vooruit gaan; die hij als examinator zitting heeft, geblinddoekt dat staal der geregtigheid houdt, — of een dergelijk man in de commissie niet op zijne plaats ware geweest? Of vreesde men wellicht, dat in zijn oog gebrek of aristocratische manieren geen genade zouden vinden, maar kunde alleen de aanbevelingsbrief zoude zijn?

Daarenboven is men nieuwsgierig te weten, waarom de wijze en inrigting van het af te nemen examen door den uitstekenden diplomaat, *de la Sarraz*, moeten worden goedgekeurd? Kon men dit alles niet gerust aan de commissie hebben overgelaten? Heeft de ten eenigen jare benoemde staats-commissie, die zelve de wijze van examineren regelde, zich zoo slecht van hare taak gekweten, dat men meende nu voorzigtiger te moeten zijn? Vreesde men wellicht, dat de commissie de stoutmoedigheid zoude hebben, om, ten einde toch eenigen waarborg voor hare onpartijdigheid te geven, examina in het *openbaar* af te nemen? Maar in dezen moeilijken tijd behoeft alleen de vertegenwoordiger van [illegible] stem en zitting heeft?

's Hertogenbosch, 2 aug. Gisteren werd in het militair hospitaal alhier opgenomen de soldaat *van den A.* . . . en heden voormiddag om half twaalf overleed hij in eene woedende waan van razernij; de man had, eenige weken geleden, eenen hem toebehoorenden dollen hond afgemaakt, doch het dier bet hem alvorens in den duim zonder dat hij hierop acht heeft [illegible] hulp ingeroepen.

Arnhem, 30 juli. Ruim tachtig der voornaamste inwoners en kooplieden uit deze stad hebben een adres aan Z. M. den koning ingediend, houdende verzoek, dat de aangevraagde concessie moge worden verleend voor den aan te leggen spoorweg van Dordrecht over Gorinchem, Tiel en Wageningen, in verband met den Rijnspoorweg.

Arnhem, 4 dezer. Nadat Z. M. de koning gisteravondlaatst [illegible] met eenen extra-trein [illegible] is hedenmorgen [illegible] alhier aan het stations-gebouw van den [illegible] spoorweg aangekomen, aldaar opgewacht [illegible] door de heeren [illegible] hier gelogeerd bevond [illegible] den [illegible] provinciën commandant en den heer burgemeester dezer stad. Na een kort oponthoud heeft Z. M. — die vergezeld was van de heeren *Miket van Coehoorn, van Heemskerken, van Kamebeek*, adjudanten, en den graaf *van Bylandt*, oud-dennams officier, — de reis per rijtuig voortgezet over Zevenaar en Elten naar Lobith, om aldaar over te gaan op Z. M. stoomschip *de Leeuw* tot Coblenz te varen, ten einde van daar over Trier naar Luxemburg.

Ingezonden stukken.

Eenige vragen betrekkelijk de staten der provincie Zuid-Holland, waar men de beantwoording te zamen moet zien.

Wat zijn de staten eener provincie?

Waartoe zijn zij verpligt?

Wat is de roeping der regering, wanneer zij aan eene dezer verpligtingen te kort komen?

Wat moet er dan gedaan worden, met een lid der staten, dat handelt als de heer VAN DER MIJN, afgevaardigde der stad Delft, die zelden meer dan eene verdediging van Hare Groot Achtbaren bij voorkomt?

Mag hij zich beroepen op zijne zwakheid of op zijn ouderdom?

Mag hij daarom nalaten de belangen der inwoners, die hij helpt vertegenwoordigen, voor te staan?

Is dat geene al te ver uitgestrekte gewetensvrijheid, die zelden opmerkt in een grijs hoofd?

Is die handelwijze niet met regt en geweten?

Zal hij zich kunnen verantwoorden?

Was het niet beter zijnen pligt en zijne roeping verhoogen te beschouwen, die zwakke geplaatste gevoel van [illegible], onmiddellijk [illegible] te stellen, om ontslag te verzoeken en zijne plaats voor een anderen, die [illegible] te vervangen?

Doet hij dit niet, wat mag dan in deze als eene verpligting der staten van Zuid-Holland gewacht worden?

Julij 1846. DE R.

Ten aanzien van het door ons uit het *Handelsblad* van 28 juli overgenomen berigt, dat de uit Nederlandsch-Indië verwijderde heer VAN VLIET zich onledig houdt met het opmaken eener klagt aan den Hoogen Raad tegen den gewezen waarnemenden gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, jhr. J. C. REIJNST:

1o. Wegens ongeoorloofde en verboden inmenging in de uitoefening van het regterlijk gezag, door, bij publicatie van 29 maart 1845 (1) aan alle collegiën van justitie in Nederlandsch-Indie te verbieden, kennis te nemen van de bij die publicatie vermelde *burgerlijke* regtsvorderingen;

2o. Wegens willekeurige en onwettige in-regtenisneming en wegens misbruik van gezag, gepleegd door willekeurige en onwettige uitzetting uit Nederlandsch Indië;

verzocht ons die heer te melden, dat, onder anderen, eenige der motiven van die klagten wezen zal: dat de omstandigheid, dat de inhoud van artikel 12 en 36 van de constitutie van 1806 niet in de latere grondwetten is overgenomen, *regtens* niet zoude bewijzen, dat men op de beteekenis dezer artikelen zoude hebben *willen* terugkomen, of dat: *uitsluitend opperbestuur* iets anders beteekent, dan *innerlijke regering*, volgens nader te maken *bijzondere wetten*. Het niet overnemen van dien inhoud in de latere grondwetten zoude een *verzuim* kunnen zijn. Wie zal beweren, dat de grondwet *zonder gebreken* is! en, neemt men de mogelijkheid van gebrekkigheid aan, dan kan en behoort de regter na te gaan, of uit het grondbeginsel van *iedere* en ook van *onze* grondwet — *afscheiding van uitvoerende-, wetgevende- en regterlijke magt* — niet moet worden afgeleid, dat onze grondwet, voor de overzeesche bezittingen, op dezen regel *geene* uitzondering maakt; — met andere woorden, of door of namens den beklaagde niet moet worden *bewezen*, dat de *uitzondering* zoude bestaan; — dat men ophoudt Nederlander te zijn, door zich in eene nederlandsche kolonie te vestigen (2). — of liever, dat een Nederlander in Nederlandsch Indië, ophoudt de aangeborene en door de grondwet gewaarborgde regten van eenen Nederlander te bezitten, — dat de koning in eene nederlandsche kolonie *mag* doen, of dat in zijnen naam daar gedaan *mag* worden, wat Z. M. in Nederland *niet* mag doen of wat in Nederland *niet* namens Z. M. zoude gedaan mogen worden.

Immers, als hoedanig heeft de kroon het *uitsluitend opperbestuur* over *'s rijks* overzeesche bezittingen? Als koning der Nederlanden is het antwoord. Krachtens wat is de troonbekleeder koning der Nederlanden? Krachtens de grondwet? is het antwoord. De grondwet nu kent, in den regel, geen onderscheid tusschen de regten en verpligtingen van Nederlanders in Nederland en nu die, in Nederlandsch Indië gevestigd, de grondwet nu kent, in den regel, geene bemoeijenis van de uitvoerende magt in de regtsbedeeling over *mijn* en *dijn*, — de grondwet kent, in den regel, geene politieke uitzetting van Nederlanders. De uitzondering ten aanzien van in 's rijks overzeesche bezittingen gevestigde Nederlanders moet dus worden aangetoond, om de beklaagde handelingen te wettigen en onwettig te maken; anders geldt de *regel*, welke die *uitzondering* niet kent. Andere redeneringen, hoe juist ook, mogen hoe zonderlijk, mogen wezen, zijn *onjuist*, de wet en de regter mag op niets anders letten dan op de *wet*. De wet waarborgt *iederen* Nederlander vrijheid van persoon en bescherming van eigendom; de wet waarborgt *iederen* Nederlander onafdrijfbare regters, om over zijne vrijheid en zijnen eigendom en daaruit voortspruitende regten uitspraak te doen; de wet verbindt de Nederlanders ook in *vreemde* gewesten (3)! Die nu wil stellen, dat den Nederlander die regten en verpligtingen in 's rijks overzeesche bezittingen *niet* volgen, moet *die uitzondering* op *den regel* bewijzen; moet aantoonen, dat, hetgeen in Nederland gepleegd wordt, onbetwistbaar strafbaar zoude wezen, in Nederlandsch Indië straffeloos mag gedaan worden, enz.

Na breedvoerig behandeld te hebben de al- of niet-geldigheid van het reglement op het beleid van de regering in Nederlandsch Indië (4), vooral met het oog op artikel 73, thans artikel 72 van de grondwet, hetwelk niet is in acht genomen ten aanzien van dat reglement, dat toch zeker behoort tot de *algemeene maatregelen van inwendig bestuur van 's rijks bezittingen in andere werelddeelen*, — gaat de heer VAN VLIET dus voort: maar de grondwettigheid en mitsdien de geldigheid van dat reglement, voor een oogenblik, ter zijde gesteld, — voor een oogenblik aangenomen, dat dit reglement *regtens* verbindend zoude zijn, — zou daaruit volgen, dat de chef van het indisch bestuur de beklaagde handelingen doen mogt, zou dezelve *daardoor* buiten het bereik van den strafregter zijn? Immers neen! Strafbaar misbruik van gezag kan ook gepleegd worden wanneer een ambtenaar de hem *toegekende* magt *verkeerd* toepast, in geval die verkeerde toepassing volgens de *algemeene* strafwet strafbaar is. De ambtenaar is slechts onschendbaar zoo lang dezelve niets doet, dat hij *regtens* niet vermag te doen; verkeerde toepassing, dat is: *toepassing zonder wettigen grond*, van hem toegekende magt is steeds STRAFBAAR *misbruik van gezag*. Het anders begrijpen is redeneren *buiten* de wet die wel *gebruik*, maar geen *misbruik* van magt wil; is redeneren, strijdig met de regelen eener gezonde uitlegkunde, en zoude den ambtenaren een brevet van straffeloosheid geven, omdat zij zich dan steeds zouden kunnen redden met te beweren: *ik dacht dat ik het mogt doen!*

Dan, ook al neemt men deze redenering niet aan, — dan nog is de beklaagde strafbaar, zelfs niettegenstaande de beweerde geldigheid van het regerings-reglement. Bij artikel 41 van hetzelve wordt der indische regering *alle tusschenkomst in zaken van justitie verboden* (5), en, door den van zijne vrijheid beroofden en met geweld uit nederlandsch Indië verwijderden Nederlander, *is niets geduan, waarmede door hem zedelijk of regtens zoude aanleiding zijn gegeven*, om artikel 24 van het regerings-reglement op hem toe te passen. Zelfs al kent men dit regerings-reglement, die instructie van den gouverneur-generaal, dus kracht van wet toe, dan nog zijn de beklaagde handelingen dus *regtens* strafbaar, etc.

En verder; In *regten* kan de beklaagde niet volstaan met te zeggen: het regerings-reglement wordt door de regering als geldig beschouwd, en in artikel 24 van hetzelve wordt den chef van de indische regering de magt tot in hechtenis-neming en uitzetting toegekend; want de *toekenning dier magt*, in casu, zoude nog niet zijn *een bevel* om er gebruik van te maken in zaken, tot het gezag van eenen chef van het indische bestuur behoorende *en* waarin dezelve *volstrekte* gehoorzaamheid schuldig is, — want de *toekenning van die magt*, verschoont den beklaagde niet van het *bewijs*, dat, in casu, een *wettige* grond bestond om van die toegekende magt gebruik te maken (6); en onmogelijk is het, uit dat reglement, eene verschooning te filteren voor de publicatie, waarbij de indische regterlijke magt wordt geïnterdiceerd, van regtsvorderingen tegen de javasche bank kennis te nemen, enz.

Vervolgens wordt de geschiedenis nagegaan van artikel 24 van het indisch regerings-reglement, en de

---

(1) Te vinden in het bij alle boekhandelaren verkrijgbare werk: *Aristocratie, of het bij de indische regterlijke magt aanhangige proces tegen de javasche bank.*

(2) In artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek wordt daarvan *geen* melding gemaakt.

(3) Artikel 9 van het Wetboek van Strafvordering.

(4) In zijn geheel te vinden in het sub noot 1 vermelde werk.

(5) Uitgenomen die, welke bij het reglement wordt toegestaan, waaronder met geene mogelijkheid de bank-aangelegenheden zijn te schikken.

(6) ROGRON, THAUVAU, A. FAUSTIN en A. MORIN leeren uit eenen mond, ad artikel 186 van het hier te lande nog vigerende *Code Pénal*: *L'appréciation des motifs invoqués comme légitimes rentre dans le pouvoir discrétionnaire des tribunaux, qui doivent se dépouiller, pour en juger sainement, de toutes préventions favorables ou défavorables au plaignant et à l'accusé; il est même de leur devoir d'user d'une grande sévérité envers le fonctionnaire ou l'agent qui s'est permis de pareils actes, et de ne pas considérer comme motifs légitimes des faits, qui n'en auraient que l'apparence sans en avoir le véritable caractère.*

schending ontwikkeld van de formaliteiten, welke, volgens indische besluiten, bij politieke uitzettingen behooren in acht genomen te worden.

De klagt sluit met eene fiksche terugbrenging van de beklaagde handelingen tot een aantal door het plegen derzelve overtreden wetten.

Advertentiën.

Den Bestuurder van alle menschelijke lotgevallen behaagde het, heden avond mijnen geliefden Echtgenoot, *THEODORUS MENTINK*, met wien ik bijna tien jaren in den gelukkigsten echt verkeerde, in den ouderdom van ruim achten-veertig jaar aan de gevolgen eener zenuwzinking-ziekte, na voorzien te zijn met H. Sacramenten der Roomsch-Katholieke Kerk, tot zich te nemen.

Allen, die den overledene gekend hebben, zullen weten te beseffen wat ik aan hem als echtgenoot verlies.

Arnhem, den 2den Augustus 1846.

J. M. VERWEIJ.
Wed. Th. MENTINK.

P. S. *De Wijnhandel onder de firma MENTINK & KEPS zal provisioneel op denzelden voet voortgezet worden.*

Laatste Veiling of Toeslag

VAN HET

LANDGOED BOUWERSZATHE

IN *GELDERLAND*,

Op Woensdag den 26sten Augustus 1846.

OP INSTANTELIJK VERZOEK VAN VERSCHILLENDE GEGADIGDEN ZAL DE LAATSTE VELLING of TOESLAG van het aanzienlijk LANDGOED *BOUWERSZATHE*, **ONHERROEPELIJK** plaats hebben op *Woensdag den 26sten Augustus 1846*, des namiddags ten drie ure, in het Logement *de Kroon*, te *Dieren*, en alzoo NIET op Donderdag den 6den Augustus 1846, zoo als vroeger was aangekondigd.

De kavels en massa's waarin hetzelve wordt geveild, zijn gebragt op de volgende prijzen:

Kavel	1	*f* 18 000.
»	2	» 17,200
Massa	1 en 2	» 36,800
Kavel	3	» 23,800
»	4	» 6,300
Massa	3 en 4	» 31,900
Kavel	5	» 6,500.
»	6	» 1,601.
»	7	» 3,600
»	8	» 8,600.
»	9	» 381.
»	10	» 4,200
»	11	» 18,800
Massa	10 en 11	» 22,800.
Kavel	12	» 10,401.
»	13	» 12,601.
Massa	12 en 13	» 24,802.
Massa	11, 12 en 13	» 43,422.
Massa	1 tot 13	» 149,000.
Kavel	14	» 3,000.

Verhoogingen worden aangenomen ten Kantore van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, bij wien, even als ten Kantore van Jonkheer *BOSCH VAN ROSENTHAL*, Notaris te *Velp*, inmiddels nadere inlichtingen ter deser zake zijn te bekomen. — *Brieven franco.*

Aankondiging.

Krachtens bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris in het FAILLISSEMENT van *JAN HENDRIK HOOIJER*, Grossier in sterke dranken te *Arnhem*, worden bij deze opgeroepen alle bekende en onbekende schuldeischers van genoemden gefailleerde, de bevoorregte en de pand- of hypotheek-hebbenden daaronder begrepen, om op Donderdag den 27sten Augustus 1846, des voormiddags ten elf ure, te verschijnen in een der Localen van het Paleis van Justitie, te *Arnhem*, ten einde, overeenkomstig de bepalingen der wet, over te gaan tot de verificatie hunner schuldvorderingen.

Arnhem, den 3den Augustus 1846.

De Curator in voorschreven faillissement,
Mr. *E. SCHEIDIUS.*

TE HUUR

Met primo November eerstkomende:

Een HEERENHUIS, in de Oeverstraat te *Arnhem*, bevattende *tien*, meest allen zeer ruime VERTREKKEN, KEUKEN, enz. benevens een TUIN, daar achter gelegen. — *Franco* te bevragen bij den Boekhandelaar *G. W. VAN DER WIEL*, te *Arnhem*.

WEGENS SPOEDIGE OPRUIMING.

Daar wij met onzen Winkel in *Rotterdam* hebben geëindigd en eenige Kasten met LINNEN, DAMAST en TAFELGOEDEREN, enz., naar *Keulen* willen zenden, zoo zijn wij genoodzaakt deze uitmuntend schoone Goederen voor elken prijs af te zetten, dewijl wij aan de Stoomboot vernamen, dat de inkomende regten zoo hoog zijn, dat het onmogelijk is LINNEN, DAMAST of TAFELGOEDEREN in *Duitschland* in te voeren. Uit dien hoofde zien wij ons gedwongen met deze hoeveelheid van Goederen hier af te stappen en, zoo spoedig mogelijk, finaal op te ruimen, en tegen zulke benen prijs af te geven, dat het iedere huisvrouw verwonderen moet, hoe het mogelijk is, dat zulke LINNEN, DAMASTEN en TAFELGOEDEREN voor zulke lage prijzen kunnen afgegeven worden.

PRIJS-COURANT.

Tafelkleeden, echt kleurig, van 60 Cts tot *f* 5.
Gebürsten van 50 ellen, vroeger *f* 26 thans *f* 14.
Hernhutter Linnen van 68 ellen het stuk 8 door 15 groote Manshemden, vroeger *f* 40, *f* 50, *f* 58, *f* 66; thans *f* 20, *f* 22, *f* 26. Fijn Overhemden Linnen, vroeger *f* 50, *f* 60, *f* 70, thans *f* 32, *f* 40, *f* 50.

Servet-Goederen:

Een Tafellaken, vijf ellen lang met twaalf Servetten zonder naad, vroeger *f* 25, *f* 28, *f* 32, thans *f* 10, *f* 15.

Damast- en Tafel-Goederen:

(Deze Stellen recommandeer ik bijzonder aan de Dames); een Damast Tafellaken van vijf ellen lang met twaal Servetten zonder naad, vroeger *f* 25, *f* 36, thans *f* 12, *f* 14. Dito dito fijner soort, vroeger *f* 40, *f* 54, thans *f* 16, *f* 19, *f* 22. Dito dito nog veel fijner soort, vroeger *f* 90, 120, thans *f* 33, *f* 40. Eene partij Tafellakens van Servetgoed zonder naad, vroeger *f* 2½ en *f* 3½ thans 90 Cts. Handdoeken van Hollandsch fatoen, vroeger *f* 13 en *f* 17, thans *f* 6, *f* 7.

Men neemt de vrijheid het Geëerd Publiek ter kennisse te brengen, dat deze Goederen niet dezelfde zijn waarin men zich zoo dikwijls bedrogen heeft gevonden en dat een jeder de Linnen-, Damast- en Tafelgoederen, tot nader onderzoek aan huis ter bezigtiging kan krijgen; de Damast- en Tafelgoederen eerst gewasschen kunnen worden, alvorens dezelve te betalen, en zoo de *Fijnen* en *Bloemen* er uit gaan, zal de Koop als nietig kunnen beschouwd worden. Onder de condition hoopt men dit laatste restant spoedig op te ruimen.

Zij achten zich verpligt, hierop den attentie te moeten vestigen, en verklaren voor de echtheid derzelve in te staan en derhalve:

GOED OF GEEN GELD.

NB. Al deze Goederen zijn echt uit de hand gesponnen garen, hetwelk elke huisvrouw dadelijk zien kan.

Het Magazijn bevindt zich, op de Groote Markt, ten Huize van den Heer *BOLTUS*, in het *Hotel de Pays-Bas*, Kamer N°. 5.

PR. GOLDSCHMIDT & COMP.

STOOMVAART

VOOR DEN

REDER EN RIDDER-ZOON.

DUSSELDORPSCHE

MAATSCHAPPIJ.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*: iederen Zondag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des morgens omstreeks 9 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, iederen Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag, des morgens ten 6½ ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en *Mannheim*, dagelijks, des namiddags omstreeks 4 ure.

Nadere inlichtingen geeft de Agent *C. W. BALCK*, te *Arnhem*.

DE NIEUWE AMSTERDAMSCHE MERCURIUS

OF

Maandboekje voor de Hoofdstad,

Waarvan de PROSPECTUS algemeen verstonden,

en op aanvrage *gratis* bij de Ondergeteekenden verkrijgbaar is, zal bevatten:

1°. *Naamlijst* dergenen, die in den loop der maand binnen de hoofdstad zijn geboren, gehuwd en overleden.

2°. *Lijst* der aldaar gevestigde huizen, landerijen, tinnen, schepen, obligatiën, enz. met de prijzen, die deze hebben opgebragt.

3°. *Berigten* van alle in de eerstvolgende maand te doen aanbestedingen binnen deze provincie, met opgave der sommen, waarvoor die van de vorige maand gegund zijn.

4°. *Bijdragen* voor handel en nijverheid.

5°. *Verslag* en *Overzigt* van belangrijke regtsgedingen.

6°. *Vermelding* van zulke bijzonderheden of gebeurtenissen, die van algemeen nut kunnen zijn.

7°. *Onderhoudende* en *leerrijke mengelingen*.

8°. *Reken-* of *zielkunstig mengelwerk*.

De prijs van dit **Volks-Tijdschrift**, waarvan het *Eerste Nommer* reeds te Perse is, en dat voor 12 nommers à 4 vellen druks, of een gebonden jaargang, van *f* 6 zal kosten, is zoo laag mogelijk gesteld, opdat het overal voor iederen stand verkrijgbaar zoude zijn, en niet slechts voor de hoofdstad, maar ook in het belang van het platteland zal verstrekken.

De Inteekening geschiedt voor eenen gehelen jaargang. — Over de betaling wordt per half jaar gedisponeerd.

[illegible] & ZOON,
Boekhandelaars, Beurstraat, No. [illegible]

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 3 augustus 1846.

Tarwe werd weinig gevraagd en mond ook alleen begeerd tot dadelijk plaatselijk gebruik. *Jarige Hollandsche* à *f* 13; *Nieuwe f* 10,75 à *f* 12; *Jarige Inlandsche f* [illegible] *f* 11; *Nieuwe f* 10 à *f* 10,50. *Boekweit* was weinig begeerte; *Jarige f* 8,25 à *f* 8,50; *Nieuwe f* 8,75 à *f* 10. *Nieuwe Garst* werd tot *f* 5,25 à *f* 5,50 gevraagd, zonder handel. — *Boekweit* in een doen: *f* 7,50 à *f* 8,25. *Haver* ging goed af: *f* 2,75 à *f* 4. — Het *Koolzaad* schijnt reeds in vaste handen te zijn; er was hoogtens 30 last, veil, hetwelk over het geheel te hoog werd gehouden, zoo dat slechts dagenoeg de helft van *f* 9,50 tot *f* 9,75 verkocht is.

(*Op verzoek geplaatst.*)

Amsterdam, 29 julij. Het hooge belang, hetwelk [illegible] stelt in al hetgeen eenen landgenoot tot nut en heil [illegible] strekken zal, ongetwijfeld bewegen, om den volgende [illegible] hierbij bekend te maken, nopens het geneesmiddel [illegible] voor maagkramp en eene [illegible] den heer *F. Doeaks*, med. doctor in het koningrijk Hanover, zich tegenwoordig te Amsterdam bevindende, en [illegible] geneesmiddel meermalen in uw blad is aangekondigd geworden. Wij zijn onderrigt, dat door hetzelve ook reeds dezer stede een aantal [illegible] zijn geworden, achten het dus van onzen pligt, een zoo heilzaam [illegible] aan onze landgenooten aan te bevelen en nadere bijzonderheden [illegible] aangaande bekend te maken.

Langdurige ijverige navorsingen hebben den heer *Doeaks* op den weg gebragt, in het plantenrijk een geneesmiddel [illegible] ontdekken, hetwelk de hardnekkigste maagkrampen, [illegible] gen al de bekende geneesmiddelen ernstelooze heftigheid [illegible] kan overwinnen. Eene twintigjarige ondervinding heeft [illegible] heer *Doeaks* in zijne praktijk, in zijn vaderland als hetzelve onfeilbaar en in elk opzigt heilzaam doen kennen.

Dit geneesmiddel, alleenlijk uit planten toebereid, is [illegible] eenen zachtwerkenden aard, verbetert den ziekelijken [illegible] mismoedigheid, aan de hardnekkige maagkrampen de veerkrachtige kracht terug, en kan zelfs eene desorganisatie, [illegible] zij nog maar in het opkomen is, herstellen. In den [illegible] van ten hoogste zes weken is de genezing volvoid.

Het verlangen, om door de verspreiding van zijn [illegible] geneesmiddel ook buiten 's lands het lijden van het [illegible] dom te helpen lenigen, en tevens de wensch om van [illegible] arcanum nog meerder nut te trekken, hebben den [illegible] *Doeaks* aangespoord, om te [illegible] de Nederlanden te [illegible] Overtuigd, dat het meergemelde geneesmiddel [illegible] gebruikt, aan duizenden van lijders dierzelver door het [illegible] van delfstoffelijke geneesmiddelen, [illegible] te, met eene algeheele desorganisatie der [illegible] werktuigen en met de tering bedreigd worden, de gezondheid kan hergeven, geven wij den wensch te kennen, hetzelve het welverdiende algemeene vertrouwen moge [illegible] werven, en dat alle weldenkenden het hunne mogen bijdragen ter verspreiding en aanbeveling van hetzelve.

Eenige menschenvrienden.

Plaatsbiljetten te Arnhem.

Den 4de Aug. 1846. Paard [illegible]

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekhandelaar.